

Maaviljeluse nõukogu istung

PROTOKOLL

15. november 2023

Osalejad nõukogu liikmed: Agra Univer, Ain Lepik, Ants Noot, Kalle Hamburg, Karl Aru, Laine Järs, Madis Ajaots (esindas volituse alusel ka Roosi Soosaart), Marika Arula, Merit Mikk, Renata Tšaturjan, Toomas Tõrra, Ulvi Moor, Raimond Strastin (esindas volituste alusel ka Triin Lukseppa, Indrek Tederit, Helen Kaskemat).

Puudusid nõukogu liikmed: Airi Külvet, Meriliis Villems, Meelis Värnik

Osalenud programmi elluviijad ja kutsutud: Manuela Kollom, Hanna Tamsalu

Koosolek on otsustusvõimeline: kohal või esindatud 13 liiget 16-st.

Päevakord:

1. Teadmussiirde programmi 2023. aastal ellu viidud tegevuste tutvustus
2. 2023. aasta tegevuste muudatuste kinnitamine
3. 2024. aastaks tehtud tegevuste ettepanekute ülevaade
4. 2024. aasta tegevuste kava kinnitamine

Tegemist ÜhendPIP teise etapi ehk riigihange nr 257107 „Teadmussiirde pikaajaline programm põllumajanduse, toidu ja maamajanduse tegevusvaldkonnas“ aastakava kinnitamiseks vajaliku istungiga. Projekti teave on leitav veebis: <https://www.pikk.ee/valdkonnad/teadmussiirde-pikaajalised-programmid/uhendpip/>

1. Seni tehtud tegevuste ülevaade

Ülevaate ÜhendPIPi raames 2023. aastal aianduse ja taimekasvatuse teemavaldkonnas ellu viidud tegevustest esitas projektijuht Hanna Tamsalu.

ÜhendPIP-2 ehk uue programmi raamleping allkirjastati 21/22 veebruar 2023. aastal, hankeleping 30. mail 2023. Kogu programmi eelarve on 1 700 000 eurot. Kokku on viis kogu (juhtkogu ja nõukogu), osadel kogudel mitmed teemad (nt juhtkogul – horisontaalsed teemad, digipöörde soodustamine, ühistegevus ja muud teemad; **maaviljeluse nõukogul – taimekasvatus ja aiandus**), teised on omaette (nagu loomakasvatus-, toiduohutus- ja mahemajanduse nõukogu) ning ÜPP abinõude tellimuse annab PRIA koos Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga ise.

Lisaks sellele programmile toimus 2023. aastal maaviljelusega seonduvaid tegevusi ka ÜhendPIP-1 programmi raames. Enamik ÜhendPIP-2 aianduse ja taimekasvatuse valdkondade jaoks kinnitatud tegevusi on toimunud või toimumas. Teistes teemavaldkondades on enamasti samuti kavandatud tellimused tehtud ja mõned veel tehakse ära enne aasta lõppu.

Taimikasvatuse valdkonda tellimus sisaldas kahte veebiinfopäeva ristöieliste nuutri teemal ja kahte infopäeva taimekaitse monitooringusüsteemi tutvustamiseks. Kummastki üks toimub novembris. METKist teeme ettepaneku kogust vähendada, et mitte kiirustada detsembris päeva korraldamisega ja säästa eelarvet järgmiseks aastaks.

Esitatud materjal protokollis Lisas 1 (slaidid)

Arutelu:

- **Selgitus eelarve kohta:**

Kui 2023. aastal tegevus tehtud ei saa, siis nõukogul on vabadus tegevus ja raha üle aastasse 2024. Nõukogul on õigus otsustada, kas eelarve kulutatakse ära 2024. aasta jooksul või jäetakse ka midagi 2025. aastasse.

- **Küsimus: mis saab 2025. aastal?**

ÜhendPIP leping küll kehtib, aga eelarveta tegevusi korraldada ei saa. Sarnaseid tegevusi saaks korraldada ÜPP strateegiakava AKIS-teemalise sekkumise raames, kuid raha jääb üritusteks/tegevusteks järjest vähemaks. AKIS sekkumine peab hõlmama ka konsulentide koolitamist. AKIS sekkumist haldab METK ning tõenäoliselt tuleb sarnane ülesehitus valdkondade nõukogude osas.

- **Ettepanek METK-ile:** Uurida ürituste mõju ettevõtete edukusele. Analüüs on keerukas: väga palju näitajaid mõjutavad ettevõtte arengud, mitte ainult esitluspäevad ja uuringute tulemuste jagamine.

2. 2023. aasta tegevuste muudatuste otsustamine

Esitatud muudatusettepanekuid hääletati järgmiselt: poolt 13, vastu 0, erapooletu 0 (kokku 16 häält maaviljeluse nõukogus).

Otsus: kinnitada tellimuse vähendamine järgmiselt:

- 2.1 tühistada üks infopäev veebis – Süvenev probleem Eesti põldudel –kapsanuuter.
- 2.2 tühistada üks infopäev veebis – Integreeritud taimekaitse rakendamine läbi monitooringusüsteemi pikaajalise kogemuse.

3. 2024. aasta tegevusplaani arutamine

Järgmise aasta tegevuste kava peab olema juhtkogus/nõukogudes kinnitatud ja Tellijale esitatud 1. detsembriks. Kõik valdkondlikud nõukogud toimuvad lähipäevadel, tellimus saab kinnitatud.

Aianduse ja taimekasvatuse teemavaldkonna 2024. aasta tegevusplaani on esitatud ettepanekuid rohkem kui eelarvet valdkonnas projekti lõpuni järgi on. Mõned ettepanekud on tulnud teistest teemavaldkondadest.

Esitatud ettepanekud protokollis Lisas 1 (slaidid) ja Lisas 2 (tabel)

3.1 Aianduse 2024. aasta tegevusplaani arutelu:

- Taimekaitse monitoring on oluline nii mahemajanduses kui ka taimekasvatuses. Need võiks ühildada, sest see on sektori ülene teema. Arutada mahe valdkonna esindajatega.
- Aiandusfoorum võiks olla kohalik üritus (ilma välislektorita) ja aianduse visioonikonverents välislektoriga. Mõlemad üritused on alati väga põnevad ja erineva sisuga ning kollektiivselt toetatakse mõlema ürituse toimumist. Aiandusfoorumi eelarvet vähendati, juurde tekkinud summa andis võimaluse lisada juurde infopäeva aianduse nutikate lahenduste teemal.
- Viinapuude ja mustikate üritusi on olnud ka eelnevatel aastatel ning osa nõukogust arvab, et võiks raha mujale suunata. Näiteks, aianduse nutikate digilahenduste üritusele. Teised liikmed nendivad, et oluline on teha mustika/viinapuu üritusi jätkuvalt, sest ainult nii on võimalik näha pikaajalisi aianduse tulemusi, lahendusi ja kogemuslugusid.
- Tõstatati teema, et kas on uuritud ürituse kasu ja tulemusi ettevõtetele? Siiani on kogutud nii esinejate/lektorite kui ka osalejate tagasisidet, kuid makrouuringuid tehtud ei ole. Kas METK võiks teha makrouuringuid meie ürituste mõjust ettevõtete arengule?
- Mille järgi otsustatakse, kas üritus on sobilik KSM jaoks? Selleks saadetakse projektijuhil poolt ettepanekute nimekirja ministeeriumi vastavasse osakonda ning nemad otsustavad, lõplikult. KSM ürituste järgi on suur vajadus, hea külastatvus ja võiksime anda ÜhendPIP ürituste raames selleks rohkem võimalusi. Hetkel ei saa ette teada, mis kindlalt KSM sobilik on ja peame lootma ministeeriumi otsust.

3.2 Taimekasvatuse 2024. aasta tegevusplaani arutelu

- Ministeeriumi poolt on väga oluline, et roheteemad ja mullatervis peavad olema ürituste lõikes kaetud. Samuti kliimapoliitika ja süsinik, turvasmuldade majandamine, ilmastikutingimustega seotud teemad. Taastava põllumajanduse teema käsitlemine on oluline, kuid see pealkiri on muutumas tühisõnaks ürituste sisulise korraldamise jaoks.
- Agronoomia konverentsi kogumiku väljaandmisel oli märgitud ka trükk. See tõstas teema, kas tulevikus peaks üldse trükkimist eelarvesse planeerima kuna ühiskond liigub elektrooniliste väljaannete poole. Jõuti arvamusele, et veebiväljaannetest piisab.
- Kapsanuutri (ristöieliste nuutri) teema kaetakse Teraviljafoorumil. Sellega seoses on oluline 2023. aasta kapsanuutri veebinfopäev salvestada ja avaldada järelvaatamiseks.
- Konverentside ettepanekuid on esitatud nii taimekaitse kui ka mullatervise teemal, kuid eelarvet ei jätku ja loodame, et mullapäeva konverents tellitakse jätkuvalt ÜPP valdkonna raames. Õppereiside ja õpiringide jaoks eelarvet ei jätku.
- Esitlustegevusena soovitud „Täppisviljelus ja muld taimekasvatuses“ muudeti infopäevaks. Paljude traditsiooniliselt rahastatud esitluspäevade jaoks eelarvet ei jätku, 2024 on ka künni maailmameistrivõistluste aasta.
- Tolmeldajate ja põllulindude teemalised esitlused lähevad kokku (esitluspäev). Tolmeldajate teemat käsitletakse praktiliselt ja põllulindude teemat samal esitluspäeval teoreetiliselt.
- Taimekaitse käsiraamatu tõlkimise vajadus on olnud mitmeid aastaid, kuid praeguse eelarve kitsikuses ei paista võimalust ka sellel aastal tõlkega tegeleda (raamatu litsentsi ostmise ja tõlge peaks toimuma samal kalendriaastal hanketingimuste kohaselt).

4. 2024. aasta tegevuste otsustamine

Esitatud ettepanekuid hääletati järgmiselt: poolt 13, vastu 0, erapooletu 0 (kokku 16 häält maaviljeluse nõukogus).

Otsus: kinnitada tellimus järgmiselt:

- **Kinnitada 2024 aianduse tegevuste nimekiri vastavalt lisatud tabelile (lisa 2):** 3 infopäeva, 2 konverentsi, 3 esitlustegevust – kogusumma 80 100 EUR.
- **Kinnitada 2024 taimekasvatuse tegevuste nimekiri vastavalt lisatud tabelile (lisa 2):** 11 infopäeva, 3 konverentsi, 3 esitlustegevust ja 1 artiklikogumik – kogusumma 124 400 EUR.

Lõpusõnad

Nii aianduse kui ka taimekasvatuse tegevuste planeerimisel jälgitakse, et sektorile olulised rohestamise teemad (sh mullatervis) saavad käsitletud läbivald kõigi ürituste raames.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanna Tamsalu

Teadmussiirde programmi projektijuht

(allkirjastatud digitaalselt)

Madis Ajaots

ÜhendPIP-2 maaviljeluse nõukogu esimees

(protokoll põhja vormistas Manuela Kollom)